

Opfølgning på forhandlingsresultat fra juli 2015

25.09.2015

1. Indledning

Kommunerne har de senere år bidraget positivt til genopretningen af dansk økonomi. Samtidig har kommunerne påtaget sig et stort ansvar for at udvikle den fælles velfærd, herunder som led i implementeringen af flere store reformer samt via en vedvarende indsats for at effektivisere opgaveløsningen.

Stramme økonomiske rammer stiller også i de kommende år store krav til en effektiv offentlig sektor. Regeringen er optaget af, at hele den offentlige sektor bidrager til at frigøre ressourcer og derved skaber rum til prioritering på tværs af sektorer.

I juli 2015 drøftede regeringen og KL kommunernes økonomiske rammer for 2016. I forlængelse af forhandlingsresultatet har regeringen og KL drøftet, hvorledes samarbejdet om effektivisering og regelforenklinger kan understøtte kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder og en bedre ressourceudnyttelse.

2. Mål- og rammestyring

Regeringen og KL er enige om, at en stærk decentral offentlig sektor er en forudsætning for en velfungerende borgernær service, som er tilpasset lokale behov og ønsker. Tilsvarende kræver det en stærk decentral sektor at omstille og nytænke serviceproduktionen på de store borgernære serviceområder.

Regeringen og KL er enige om, at udviklingen af velfærdsområderne er et fælles ansvar for stat og kommuner, og at det bærende princip for samarbejdet er mål- og rammestyring. Det er således et kommunalpolitisk ansvar at gennemføre tværgående prioriteringer på de kommunale områder, og det er et statsligt ansvar at sikre rammebetingelserne for de lokale prioriteringer.

Regeringen og KL er enige om en række principper for god decentral styring, *jf. boks 1 og bilag 1*. Principperne revitaliserer og fornyer de tidligere principper fra aftale om kommunernes økonomi for 2014. Herved sættes rammerne for et tæt samarbejde om omstilling, nytænkning og effektivisering af den offentlige sektor, som er en fælles udfordring på tværs af myndighe-

der og niveauer i den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om gensidigt at støtte og arbejde for de aftalte principper.

Boks 1

Principper for kommunal-statsligt samarbejde

Tydeligt lokalt ansvar og opbakning til lokale prioriteringer.

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar.
2. Styring på mål og resultater.
3. Politisk ansvar og decentralt råderum til tværgående prioriteringer.
4. Enkeltcases løses konkret.

Samarbejde om modernisering af den offentlige sektor.

5. Decentralt ansvar for implementering af reformer.
6. Samarbejde om nytænkning og effektivisering.
7. Viden er grundlaget.

3. En effektiv kommunal sektor

Kommunerne arbejder med at effektivisere og omstille den kommunale velfærdsproduktion. Kommunerne har gennem de senere år formået at gennemføre en markant modernisering og effektivisering, som har sikret en bedre ressourceudnyttelse.

Kommunerne vil også i de kommende år arbejde målrettet med at effektivisere og omstille velfærdsproduktionen. KL og kommunerne igangsætter i 2015 et flerårigt effektiviserings- og styringsprogram, hvor kommunerne i fællesskab vil udvikle og understøtte tiltag til en bedre ressourceudnyttelse, pege på nye velfærdsløsninger for borgerne samt identificere regelbarrierer, som KL vil drøfte med regeringen.

Programmet vil konkret have til formål at udvikle anbefalinger til nye effektiviserings-, styrings- og prioriteringsmuligheder på de store sektorområder, understøtte udbredelsen af disse, fx via nøgletal, samt dokumentere kommunernes arbejde med at forbedre ressourceudnyttelsen.

Regeringen og KL vil samarbejde om at forbedre de kommunale styrings- og prioriteringsmuligheder. Regeringen vil således aktivt understøtte kommunernes arbejde med omstillinger via regelforenklinger og øget kommunalpolitisk styrings- og prioriteringsrum, der skaber mulighed for at prioritere kerneopgaver. Ligeledes vil regeringen og KL fortsætte samarbejdet om tiltag på fx digitaliserings- og indkøbsområdet.

Med aftalen fra juli 2015 er regeringen og KL enige om, at der fremadrettet er behov for en bredere effektiviseringstilgang end tidligere. Parterne vil som led heri aftale konkrete tiltag, som vil tage udgangspunkt i kommunale ønsker til regelændringer, fællesoffentlige initiativer mv. i de kommende års økonomiforhandlinger.

Regelforenklinger og afbureaukratisering

Med henblik på at understøtte kommunernes arbejde med at effektivisere og omstille velfærdsproduktionen, således at ressourcerne anvendes, hvor de skaber størst værdi for borgere og virksomheder, vil regeringen blandt andet tage initiativ til følgende regelforenklinger:

- Bedre rammer for kommunernes beskæftigelsesindsats ved revision af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
- Bedre rammer for kommunernes planlægning med en forenkling af planloven
- Understøttelse af et effektivt offentligt indkøb med den ny udbudslov
- Nye frikommuneforsøg
- Revision af serviceloven

For at styrke dialogen mellem staten og kommunerne etableres der i perioden 2016 til 2019 et samarbejde for styring og regelforenkling med deltagelse af KL, Social- og Indenrigsministeriet samt Finansministeriet. I forbindelse hermed drøftes løbende forslag, som KL og kommunerne rejser i forlængelse af det fælleskommunale effektiviserings- og styringsprogram, og derigennem skal der over tid analyseres styrings- og regelforenklingstiltag på alle de store kommunale sektorområder. Samarbejdet skal samtidig sikre koordination af igangsatte analyser og initiativer.

Regelforenkling på beskæftigelsesområdet

Regeringen og KL er enige om, at reglerne på beskæftigelsesområdet bør være enklere at administrere for kommunerne og lettere at forstå for borgerne. Det skal ske ved at gennemskrive, sanere og forenkle nuværende regler. Et vigtigt element i dette arbejde er gennemskrivningen af lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

Arbejdet med en forenkling og sanering af lov om aktiv beskæftigelsesindsats bør hvile på en solid og gennearbejdet analyse, hvor såvel kommunale erfaringer som ekstern ekspertise inddrages. Regeringen inddrager KL i dette arbejde, herunder som bidragsyder med eksempler på de u hensigtsmæssigheder kommunerne oplever ved den nuværende regelpraksis.

Regeringen vil ligeledes inddrage KL i det videre arbejde med at udarbejde forslag til en konkret model for anvendelse af e-indkomst mv. på kontanthjælpsområdet med henblik på sikre en mere enkel, effektiv og ensartet administration.

Herudover er regeringen og KL enige om at drøfte mulighederne for yderligere regelforenklinger på beskæftigelsesområdet.

Bedre rammer for planlægning

Et vigtigt element i at sikre de bedste betingelser for vækst og udvikling i alle dele af Danmark er fokus på at fjerne de barrierer, der i dag hindrer fremgang i såvel landdistrikterne som i byerne. Derfor forventer regeringen i efteråret at præsentere en samlet strategi for vækst og udvikling i hele Danmark. Strategien skal understøtte både bosætning og erhvervsudvikling.

Regeringen og KL er enige om, at planloven i dag sætter en række unødige begrænsninger og hæmmer mulighederne for udvikling og vækst. Det gælder blandt andet i det åbne land, i

de kystnære områder og i byerne. Forenkling af planloven skal være med til at styrke udviklingen, det lokalpolitiske råderum samt fortsat tage hensyn til natur og miljø.

Regeringen vil fremlægge konkrete forslag på planlovens område i den kommende strategi for vækst og udvikling i hele Danmark. Det vil ske på baggrund af den igangværende dialog med KL som opfølgning på kommuneaftalen fra juni 2014 og med udgangspunkt i KL's 32 løsningsforslag for den fysiske planlægning. I forlængelse heraf er regeringen og KL enige om at fortsætte dialogen om, hvordan kommunerne sikres de bedst mulige rammebetingelser for at understøtte vækst og udvikling i hele Danmark og herunder bl.a. se på samspillet til øvrig lovgivning.

Understøttelse af et effektivt offentligt indkøb med den ny udbudslov

Regeringen vil fremsætte en ny udbudslov, som skal gøre det nemmere og billigere for det offentlige at sende opgaver i udbud og for virksomheder at byde ind, samt understøtte fleksibilitet i udbud.

Udbudsloven indeholder en række forenklinger for kommunerne. Bl.a. samles en række regelsæt på udbudsområdet i én lov, annonceringspligten for mindre indkøb af varer og tjenesteydelser, der ikke har grænseoverskridende interesse, afskaffes, og med loven skabes der klarhed på en række områder, der har været præget af fortolkningstvivl. Loven danner også grundlag for fleksible procedurer, der fremmer dialog og forhandling.

Nyt frikommuneforsøg

Regeringen og KL er enige om at igangsætte et nyt frikommuneforsøg i perioden 2016 - 2019. Frikommuneforsøget vil blive organiseret under en række temaer, hvor udvalgte kommuner får vidtgående muligheder for at afprøve nye måder at varetage de kommunale opgaver på. Målet er at tilvejebringe ny viden og praktiske erfaringer, der kan bidrage til effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring. De kommunale erfaringer vil blive opsamlet på en enkel måde med henblik på at vurdere mulighederne for national udbredelse.

Regeringen vil understøtte frikommuneforsøgene med relevant viden og arbejde for at tilvejebringe de nødvendige lovgivningsmæssige rammer for forsøgene.

Revision af serviceloven

Regeringen har tilkendegivet, at den vil igangsætte et arbejde med en revision af serviceloven. KL vil blive inddraget i det forberedende arbejde.

Samarbejde om effektivisering

Kommunerne har arbejdet med bedre ressourceudnyttelse på såvel administrative som borgernære opgaveområder. Regeringen og KL er enige om at fortsætte dialogen og samarbejdet om effektivisering af den kommunale opgaveløsning.

Det indebærer bl.a., at de fælles analyser, der følger af tidligere økonomaftaler inddrages i det fælleskommunale effektiviserings- og styringsprogram med henblik på at nyttiggøre ny viden i den kommunale praksis.

En analyse foretaget af KORA viser, at kommunerne gennem bl.a. en centralisering af ejendomsadministrationen, en mere samlet og strategisk styring af ejendomsporteføljen og konkurrenceudsættelse kan skabe en mere effektiv drift.

Kommunerne samtænker i stigende grad deres indsats på visse opgaveområder, hvor lokalpolitiske prioriteringer spiller en mindre rolle og administrativ standardisering giver mulighed for effektiviseringsgevinster. Via tværkommunale samarbejder kan der realiseres betydelige økonomiske og kvalitative gevinster. Regeringen og KL har undersøgt forudsætningerne inden for vejvedligeholdelse og it-området, og parterne er enige om at formidle resultaterne, så kommunerne opnår brugbare værktøjer og inspiration i det videre arbejde på disse områder.

Bedre indkøb

Bedre indkøb er et centralt spor i effektiviseringsindsatsen i kommunerne. Der er allerede indhøstet væsentlige effektiviseringer på indkøbsområdet, og regeringen og KL er samtidig enige om, at der fortsat er et stort potentiale ved at arbejde med bedre indkøb i kommunerne.

En realisering heraf vil kunne understøttes af følgende tiltag:

- KL vil i samarbejde med SKI videreudvikle de fælleskommunale forpligtende indkøbsaftaler. Der forventes udviklet 15-20 nye kommunalt forpligtende indkøbsaftaler frem mod 2020, samtidig med at den eksisterende portefølje af kommunalt forpligtende indkøbsaftaler genudbydes. Det er et mål, at tilslutningen på de forpligtende kommunale aftaler øges yderligere, samt at der skal udvikles dokumentationsmetoder, der kan understøtte kommunernes arbejde med at øge compliance på aftalerne. Der vil i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017 blive fulgt op herpå.
- Der igangsættes en fælles analyse af større fællesoffentlige indkøbskategorier. Analysen vil have fokus på, hvilke potentialer der er forbundet med bedre koordinering, optimering af indkøbsprocesser og udnyttelse købekraften på tværs af stat, kommuner og regioner.
- Regeringen og KL er endvidere enige om at igangsætte et arbejde, der undersøger mulighederne for at fremme udbredelsen af e-handel fx gennem standardisering af e-handelskataloger.

Ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi 2016-2020

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at fortsætte den ambitiøse digitaliseringsdagsorden i den kommende fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020. Strategien skal fastsætte rammerne for, hvorledes den offentlige sektor gennem øget digitalisering kan sikre en effektiv serviceudvikling og skabe værdi for borgere og virksomheder. Samtidig skal strategien understøtte gode vilkår for virksomhedernes vækst.

Strategien forventes at fokusere på brugervenlighed og fortsat prioritering af de digitale indgange til den offentlige sektor, automatisering af sagsgange og forbedring af sagsbehandlingstider, digital velfærd, udvikling af den dataunderstøttede offentlige sektor og centrale fællesoffentlige digitale infrastrukturelementer. I strategien opstilles ambitiøse målsætninger for digitaliseringen af den offentlige sektor frem mod 2020.

Den samlede økonomiske ramme for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020 aftales i forbindelse med økonomiaftalen for 2017, jf. bilag 2.

Inddragelse af private aktører

Kommunerne inddrager gennem konkurrenceudsættelse private aktører på forskellige måder, fx via offentlig-private partnerskaber, innovationspartnerskaber mv. Regeringen og KL er enige om at arbejde for at skabe gode rammer for dette samarbejde.

Parterne er endvidere enige om, at der igangsættes et arbejde under Social- og Indenrigsministeriet med deltagelse af KL, hvor indikatorerne for konkurrenceudsættelse (IKU og PLI) gennemgås med henblik på at opdatere indikatorerne på det kommunale område. I arbejdet beskrives de forhold, der har betydning for indikatorernes udvikling. Parterne er samtidig enige om at indlede drøftelser om at styrke det strategiske fokus på konkurrenceudsættelse.

4. Sundhed

Det nære sundhedsvæsen

En fremtidig effektiv ressourceudnyttelse på sundhedsområdet kræver et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor almen praksis, kommuner og regioner arbejder tættere sammen om at aflaste sygehusvæsenet, så overbelægninger på de medicinske afdelinger undgås og færdigbehandlede patienter hurtigt kommer tilbage til hverdagen. Parterne bekræfter, at der er enighed om, at der sammen med Danske Regioner igangsættes et udvalgsarbejde, som skal udarbejde en samlet plan for udbygning af det nære sundhedsvæsen. Kommissoriet for arbejdet drøftes mellem parterne i efteråret 2015 og udvalget afrapporterer i 2016.

KL er enige i regeringens initiativer målrettet kronisk sygdom, der bl.a. skal understøtte bedre patientforløb i behandling af mennesker med kronisk sygdom og indeholder en national satsning for mennesker med lungesygdom. Parterne er enige om, at der sammen med Danske Regioner søges indgået en aftale med milepæle for implementering af initiativerne vedr. kronisk sygdom i efteråret 2015.

Samtidig er regeringen, KL og Danske Regioner enige om en målsætning, der indebærer landsdækkende udbredelse af telemedicin for borgere med KOL inden udgangen af 2019. Såfremt fremdriften i tilvejebringelsen af de centrale forudsætninger giver anledning hertil, vil den aftalte målsætning blive drøftet. Der er endvidere enighed om at følge op på regioners og kommuners implementeringsplaner for sundhedsaftalerne for 2015-2018.

Kommunal medfinansiering på sundhedsområdet

På baggrund af en evaluering af ordningen gennemført i foråret 2015 er regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at en ændret medfinansiering skal fjerne mulige incitamentsvirkninger i regionerne, ligesom den kommunale efterreguleringsmekanisme justeres med fokus på større sammenhæng mellem afregning og eventuel tilbagebetaling. Der er samtidig enighed om, at der bør arbejdes med en yderligere kortlægning af fordele og ulemper ved mulige modeller for at differentiere medfinansieringen, så den målrettes de grupper af borgere, hvor kommunerne har størst mulighed for at påvirke indlæggelser. I den forbindelse vurderes mulighederne for øget gennemsigtighed i afregningen mellem de enkelte regioner og kommuner.

Nationale mål for sundhedsvæsenet

Regeringen, KL, og Danske Regioner er enige om at fastsætte få, ambitiøse og forpligtende nationale mål for sundhedsvæsenet, som aftales i foråret 2016. Målene omfatter såvel kvalitetsmål som mål for sundhedsvæsenets udvikling, jf. regeringsgrundlaget.

Bedre data på det kommunale sundhedsområde

Bedre dokumentation af den kommunale sundhedsindsats er centralt i arbejdet med et effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen. Parterne er enige om en fortsat styrkelse af datagrundlaget og kobling af kommunale data, som kan understøtte et sammenhængende sundhedsvæsen. Arbejdet indgår i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017.

Synlighed om resultater og Sundhedsdataprogrammet er omdrejningspunktet for en styrket brug af data på sundhedsområdet. Parterne er i den forbindelse enige om at fortsætte dialogen om adgang til relevante data på tværs af sundhedsvæsenet.

Genoptræning

Regeringen og KL er enige om at søge satspuljepartiernes opbakning til, at de midler, der med satspuljen for 2015-2018 blev afsat til kortere ventetider på genoptræning, anvendes til en pulje til afvikling af ventetider på genoptræning på mere end 14 dage. Parterne er endvidere enige om at forbedre ventetidsopgørelserne ved nye registreringer af faglige og frivillige grunde til udsættelse af genoptræningen.

5. Socialområdet

Bedre styring på det specialiserede socialområde

Regeringen og KL er enige om, at det er vigtigt at kommunerne fastholder styringen af udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde og har fokus på ressourceeffektive indsatser, der har den ønskede effekt.

Der er behov for større gennemsigtighed i sammenhængen mellem pris og indhold på det specialiserede socialområde. Regeringen og KL er derfor enige om at afdække, hvordan kommunernes ledelsesinformation og gennemsigtigheden ved køb og salg af ydelser på det specialiserede socialområde kan forbedres. Parterne er i den forbindelse enige om at belyse mulighederne for at skabe større gennemsigtighed i takster og indhold på det specialiserede socialområde samt mulige incitamentsmodeller i forhold til at understøtte målfastsættelsen i indsatsen for borgeren.

Regeringen og KL er enige om, at der kan være behov for at styrke den tværfaglige indsats over for de borgere, der har mange kontaktpunkter med det offentlige. På den baggrund skal kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder i indsatsen over for udsatte familier afdækkes, herunder hvad der kendetegner de udsatte familiers kontakt med det offentlige, og hvilke barrierer, herunder regler, der gør sig gældende, når der arbejdes på tværs af forskellige lovgivninger.

Endelig er parterne enige om at fortsætte samarbejdet om at understøtte kommunernes arbejde med en mere effektiv drift af de sociale tilbud. På den baggrund udarbejdes et inspirationskatalog med brugbare værktøjer og inspiration til arbejdet med effektiv drift.

Bedre data på socialområdet

Regeringen og KL er enige om, at bedre data på det sociale område kan bidrage til en bedre styring af området og bedre viden om effekterne af indsatser og metoder. Dermed kan bedre data understøtte en bedre udnyttelse af ressourcerne på området.

I dag er datagrundlaget på socialområdet imidlertid mangelfuldt. Regeringen og KL er derfor enige om, at det er et fælles ansvar at sikre et bedre datagrundlag, som kan ligge til grund for styring, prioritering og udvikling af socialområdet, og regeringen og KL vil samarbejde tæt herom.

Regeringen og KL er endvidere enige om løbende at drøfte, hvilken dokumentation der kan understøtte en resultatorienteret styring.

6. Integration

Kommunerne løfter en ekstraordinær indsats i forhold til at modtage og integrere nytilkomne flygtninge og indvandrere. En række kommuner oplever i den forbindelse udfordringer med fx at modtage og boligplacere de nytilkomne flygtninge samt udfordringer med at få nytilkomne hurtigt i uddannelse og beskæftigelse.

Regeringen anerkender og bakker op om kommunernes indsats. Med henblik på at fjerne eventuelle barrierer for kommunerne i forbindelse med kommunernes modtage- og integrationsindsats er parterne derfor enige om at iværksætte et eftersyn af integrationsprogrammet med det formål at skabe en styrket ramme for modtagelsen og integrationen af nytilkomne flygtninge og familiesammenførte. Parterne er også enige om at se på mulighederne for, at yderligere regelforenkling på integrationsområdet afdækkes, og at der konkret gennemføres en forenkling af reglerne om integrationskontrakt og integrationsplan i integrationsloven.

Derudover vil parterne gennemføre et eftersyn af den samlede økonomi på integrationsområdet, herunder et eftersyn af de grundtilskud og resultattilskud, som kommunerne modtager i forbindelse med integrationsprogrammet. Eftersynet vil bl.a. fokusere på de økonomiske vilkår for kommunerne ved integration, herunder i lyset af virkningerne af den kommende refusionsomlægning og de udfordringer, der knyttet til at få nytilkomne hurtigt i uddannelse og beskæftigelse. Eftersynet planlægges gennemført med afslutning senest januar 2016.

I lyset af den ekstraordinære situation på flygtningeområdet vil regeringen og KL herudover løbende følge og drøfte udviklingen på området tæt.

Med aftalen fra juli 2015 blev regeringen og KL enige om, at såvel det ekstraordinære integrationstilskud til kommunerne på 200 mio. kr. til at håndtere det ekstraordinært høje antal flygtninge samt investeringstilskuddet på 125 mio. kr. til at understøtte en hurtig udvidelse af boligkapaciteten videreføres i 2016. Udmøntningen af tilskuddet forventes udmeldt primo oktober 2015.

7. Øvrige

Overflytning af statslige opgaver til Udbetaling Danmark

Kommunerne og staten har opnået betydelige effektiviseringer og kvalitative gevinster ved at overflytte opgaver til Udbetaling Danmark.

Med henblik på at opnå yderligere effektiviseringer, høj kvalitet i opgaveløsningen samt faglige synergier i forhold til øvrige opgaver i Udbetaling Danmark, vil regeringen overveje, hvilke statslige opgaver der med fordel kan overflyttes til Udbetaling Danmark.

Kodeks for god kommunal selskabsledelse

De kommunale selskaber spiller en central rolle i samfundet. Regeringen og KL er enige om at fastlægge et kodeks for god kommunal selskabsledelse. Der nedsættes en arbejdsgruppe til formulering heraf.

God økonomistyring

Regeringen og KL er enige om at fastholde fokus på en stærk og robust økonomistyring i kommunerne. Det videre arbejde og konkrete initiativer drøftes mellem parterne i efteråret 2015.

Erhvervsfremme

Regeringen vil gennemføre et eftersyn af erhvervsfremmesystemet for at forenkle og fokusere midlerne samt styrke koordinationen af indsatsen. Inden for disse rammer vil regeringen drøfte de funktionelle regioners rolle i erhvervsfremmeindsatsen med KL.

Grundkapital

Regeringen og KL er enige om frem mod foråret 2016 at afdække barrierer for tilvejebringelsen af billige almene boliger samt sammenhængen mellem beslutningskompetence og finansieringsansvar. I forlængelse heraf vil regeringen søge tilslutning til at nedsætte det kommunale grundkapitalindskud til 10 pct. til og med 2018.

Ejendomsvurderinger

Der skal udsendes nye ejendomsvurderinger for ejerboliger i 2018 og øvrige ejendomme i 2019. Et godt datagrundlag for ejendomsoplysninger er en forudsætning for de nye ejendomsvurderinger.

Regeringen og KL er derfor enige om at arbejde for i fællesskab at tilvejebringe det nødvendige datagrundlag for nye ejendomsvurderinger. Der er samtidig enighed om, at tilbagebetalinger fra ejendomsskatter drøftes i foråret 2016 i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017.

Bilag:

- Bilag 1 Principper for kommunalt-statsligt samarbejde
- Bilag 2 Digitalisering